

OPONENTSKÝ POSUDEK

Pavλίna Plecíta: Polyamorie v Česku

Bakalářská práce, FF UK, Etnologický ústav

Praha 2017, ss. 69.

Autorka si předsevzala celistvé uchopení fenoménu polyamorie; a spěchám dodat, že velice úspěšně. Dílo je rozčleněno do dvou základních částí: první je teoretická a jejím jádrem je – volně řečeno – konceptuální analýza (polykula a její podoby) vytčeného jevu, jehož perspektiva či postavení není jednoznačné. Jak totiž upozorňuje sama autorka, celistvý pohled může implikovat trojí zřetel: antropologický, v tomto případě se můžeme tázat na vztah polyamorie a životního způsobu (way of life), což přesvědčivě dokládá praktická složka bakalářské práce. Zřetel sociologický, nebo, chceme-li, obraz chování spíše malé skupiny, připomíná někdejší pojmy J. L. Morena, a to psychodrama a sociometrii. Zbývá zřetel psychologický, jenž vyvstává v autorčiných úvahách o žárlivosti (obecněji: je to rovněž otázka neexistence normy) a jejímu protikladu – komperzi. V těchto zřetelích se nutně objevuje otázka o přirozenosti monogamie a jejího epifenoménu non-monogamie? Je to kulturní konstrukt, imponovaný křesťanstvím nebo jde o jakousi odvozenou podobu sexuálního dimorfismu?

Dlužno dodat, že autorka takové a podobné otázky předkládá, upozorňujíc na různé historické horizonty; tu a tam přechází do transkulturalismu; v tomto případě jde spíše o ilustrace, o případové úkazy, méně pak o komparatismus ve smyslu klasických Murdockových „atlasů“; podle nich je polygamie (spíše polygynie) s monogamií ve vztahu padesát na padesát; zajímalo by mne oněch 82 procent (pokud čtu dobře), což – pokud pravdivé – by znamenalo závratné množství „poly“. Řekněme, že jde o námět k diskusi, stejně jako jde o můj námět, co je romantické či co je romantická láska; v něm se vrací vlastně staré téma „romantická láska“ a primitivní společnost; podobným námětem může být autorčino oddělování antropologie lásky a antropologie sexuality; rád bych v této souvislosti připomněl, že antropologie sexuality sestává v zásadě ze dvou složek: sexuální chování a postoje k sexu; ponechávám toto téma, jak snad naznačeno, k diskusi.

Ale to vše jsou spíše detaily; myslím, že jsem již řekl, že celistvé uchopení polyamorie Pavlínou Plecítou je neobyčejně zdařilé (lze rovněž odkázat na vcelku výstižné grafy (strana 58 – 60).

Doporučuji bakalářskou práci o polyamorii v Česku slečny Plecíté k obhajobě s návrhem na výbornou.

2. 9. 2017.

Doc. Dr. František Vrhel
Ústav etnologie.